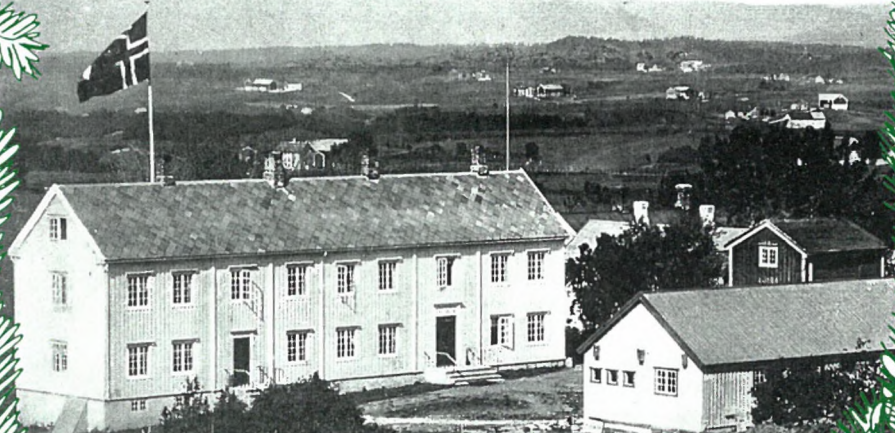

Ål
Byneset historielag

Bynes gamle hjem

ÅRSHEFTE
2003

8. årgang

*Man har så lett for å glemme
Å leve i tiden
Og i stedet planlegge alt man skal
Gjøre siden
Når man får tid!*

*Man har så lett for å ta
Livet for gitt
I stedet for å benytte seg av
De muligheter man fikk,
Mens man faktisk hadde tid!*

*Man har så lett for å tro at tid
Er noe men bare i fremtiden får
Og at ens alderdom skal ta igjen
For alle livets travle år.
Først da får man tid!*

*Ta deg tid til å leve i tiden
Her og nå
Og ta for deg alle muligheter
Som du kan komme til å få.
Det er nå du har tid!*

(S. Solberg).

Innhold

Tid	2
Innhold	3
Kjære bynesinger	4
Den nye Byneboka	7
Dramatisk gravferd	10
Fra krigens dager	11
Stien over Bykleiva	13
Krigsminner	16
Ola Langlo	19
U-år	20
Lemen-år	21
Stiftelsen Onsøyhåggån	23
Medlemsgiro	22
Aution	28
Politivedtægter	30
Regler	32
John Hangerås	34
Julenøtter 2003	36
Fasit til julenøtter 2002	40
Husmannskontrakter	41
Skjelbreidalen	43

Forsidebilde:

Byneset Gamlehjem - Byneset Aldersheim – Bynesheimen.

Våren 2003 var en æra over for denne institusjonen etter 80 års virksomhet. Den ble innviet og tatt i bruk 23. september 1923, og nå erstattet av et moderne pleiehjem på Spongdal.

Tiden er nå inne til å diskutere gjenbruk av bygningene.

I redaksjonen:

Ivar Rye

Lars K. Stene

Medlemskontingent:

Kr 100,- pr. person.

Betales til kto.nr.:

4285.07.91516

v/Ole A. Bye

Martin Haugesv. 23

7070 Bosberg

Kjære bynesinger.

Høstlig nattekulde og snø i luft-
 en minner oss om at et nytt år
 snart vil gå over i historien. Etter en
 fin sommer og mange flotte høstdag-
 er med sprakende farger, er det igjen
 snøkåpa som vil pynte opp den trive-
 lige bygda vår.

Året 2003 vil gå over i historien som
 et merkeår for Byneset. Aldersheim-
 en fra 1923 er blitt avløst av et nytt
 flott anlegg på Spongdal, med allsid-
 ige tilbud til mange av dem som har
 vært med på å gjøre siste del av
 nittenhundrede tallet til en god peri-
 ode for bygda og folket her. Ved
 kommende årsskifte kan vi også
 markere at vi har vært egen "bydel" i
 Trondheim i 40 år. Ikke alle synes at
 dette er noe å feire. Men vi kan være
 glade og stolte over at vi har greid å
 bevare vår identitet og det gode og
 allsidige miljøet på Byneset. Mange
 enkeltpersoner og et rikt lags og
 organisasjonsliv har vært med på å
 gjøre dette mulig.

Byneset Historielag har nettopp
 rundet 9 år. Det vil si at vi til neste
 høst kan feire lagets 10 års jubileum.

Til tross for sin relativt unge alder har
 laget kommet inn i en god arbeids-
 rytme, noe som styret etter beste evne
 har forsøkt å videreføre.

Det valgte styret er:

Leder:	Sivert Løvseth.
Nestleder:	Jon K. Stene.
Sekretær:	Arnljot By.
Styremedlem:	Ingejerd Opland.
Styremedlem:	Olaf By.
Varamedlem:	Sissel Haugrønning
Varamedlem:	Per Skjervold.

Ole Arnfinn By er av styret valgt som
 kasserer i laget. Han blir innkalt og
 møter i lagets styremøter.

Styre har regelmessige møter, og er
 svært interessert i innspill fra lagets
 medlemmer og andre, om aktuelle
 oppgaver som laget bør gripe fatt i.
 Bare gjennom utstrakt samhandling
 kan vi makte å ta vare på, og videre-
 føre den verdifulle kulturarven som
 vi har. Jeg vil spesielt peke på hvor
 viktig det er å ta vare på det som er
 igjen av gamle oppteignelser, regn-
 skaper eller protokoller som doku-
 menterer tidligere generasjoners
 organisasjonsliv og private virke.

En del har alt skrevet gårds og eller slektshistorier. Det bør være en utfordring for flere nå i Pc ens tid. Om vi pensjonister står fast i bruken av dette moderne hjelpemiddel så er det bare og spørre barnebarna til råds. Den nye bygdaboka som kommer vil være et godt utgangspunkt for mange slike prosjekt.

Byneset Historielags virksomhet preges ellers av de manges innsats. Spesielt dette år er det riktig å peke på den enorme innsatsen som er gjort for å gi oss en ny og oppdatert bygdabok. Et styre bestående av Arne Håbjørg, Ole Arnfinn By og Martin Husby ble oppnevnt av styret i Byneset Historielag 18.02.1997. Disse har sammen med et stort antall grendekontakter utført et svært omfattende arbeide med å samle og bearbeide stoff til det 3 binds bokverket som vil foreligge like etter årsskiftet. En sju års periode med kanskje det største og mest omfattende dugnadsarbeide som er utført på Byneset noen gang nærmer seg slutten. Vi er svært glad og takknemlig for at så mange har vært villig til å stille opp, og ser med forventning fram til at boken foreligger ferdig.

Stor takk for sin innsats fortjener også alle som med dyktighet og god dugnadsvilje utfører arbeidet med

historielagets tradisjonelle produkter som årshæftet, kalenderen og internettsidene. Disse er viktige kulturbærere som er med på å gjenoppfriske og skape interesse for den rike kulturarven som finnes på Byneset. Dette gjelder også styret for Onsøyhåggån som skjøtter sitt arbeide på en omsorgsfull måte. Om det er noen som kan komme med gode ideer eller tips om utvidet bruk av stedet ville det være flott. Det har vært svært mange husmannsplasser på bygda og mange historier knytter seg til disse. Kanskje finnes det kreative personer som for eksempel kunne lage et spill for framføring på stedet?

Historielaget har i løpet av sommeren reist og innredet to gapahuker ved Rye skole. Disse er reist på dugnad slik at godtgjøringen for arbeidet tilfaller bygdaboka. Gapahukene danner et tun som har fått navnet "Larstunet", til ære for vår svært aktive medlem Lars Løvseth, som døde fra oss så alt for tidlig.

Årsmøte i laget ble avviklet i mars med svært godt oppmøte. Merete Røskaft kåserte om bosettingen på Byneset i gamle dager. Foruten vanlige årsmøtesaker hadde vi også et svært så vellykket besøk av Sivert Kvaksvik. På møtet i mai kåserte Jon K Stene og viste lysbilder fra vulkanutbruddet på Island i 1983.

I tillegg hadde vi et svært så festlig og allsidig musikkinnslag ved Sunniva Hovde.

I sommer innbød laget til to historiske vandringar. I juni besteg vi på nytt Høgstein. Jon K Stene ordnet det praktiske på en fin måte. De mange som møtt fikk oppleve en trivelig kveld i brukbart vårvær. Den 13. august møttes vi i Onsøyhåggån der styreleder Martin Rye orienterte om plassen, mens Per Skjervold kokte kaffe og stekte vafler som alle framførte satte stor pris på. Som avslutning på kvelden tok Ole Arnfinn By den store forsamlingen med på en svært så godt tilrettelagt vandring i det meget kulturhistoriske område rundt Onsøyhåggån. Selv om regndråpene falt nokså tett på den siste delen av vandringen ble det en fin kveldsopplevelse.

Den siste lørdagen i august arrangere historielaget en tur til Løkken. Der sto kjøring med Thamshavnbanen og besøk i gruvene og industrimuseet på programmet. Med den utflytta bynesingen Eivind Frøset som lokfører og vert, ble det en vellykket og opplevelsesrik tur for de mange som benyttet anledningen til å være med.

På årets høstmøte besøkte direktøren på Sverresborg, Petter Søholt laget. Han kåserte om folkemuseet, og ga ellers mange tips om hvordan vi best kan løse aktuelle arbeidsoppgaver i laget . Hilde Frisvold Berg underholdt med kjente sanger fra ”Mads Berg”.

Året 2003 er snart over og vil bli en del av vår nyere historie. Når en driver med historisk gransking ser en hvor verdifullt det er med skriftelige kilder. Tenk derfor over om ikke du bør begynne å føre en enkel oversikt der du skriver ned noen av de små og store hendelser i ditt dagligliv. Snarene enn du tror vil dette bli til nytte og glede for dine etterkommere. Sett i gang.

Styret er glad for den store oppslutning det er om virksomheten i historielaget og om møtene og arrangementene og vil rette en hjertelig takk til alle for store og små bidrag. Vårt ønske er at laget fortsatt kan få være et lite redskap til å videreføre tradisjoner og skape trivsel på den kjære heimbygda vår.

Sivert Løvseth.

Den nye Bynesboka

I mange år gikk praten om å utgi et supplement til den eldre Bynesboka. Ideen var å utgi et tillegg som tilkjenner opplysninger om familieforhold etter at innsamlingen til den eldre boka var sluttført. Imidlertid viste det seg at det var så mange "hull" i det gamle manuset at en fant det nødvendig å skrive en ny bok. Blant annet var det sparsomme opplysninger om husmannsplassene og folkene der. Gårdsbruk var også utelatt slik at helheten ikke var fullstendig.

Byneset Historielag oppnevnte 18. februar 1997 tre personer til å lede arbeidet med å skrive en ny bygdebok for gamle Byneset kommune. Disse tre var Ole Arnfinn By, Martin Husby og Arne Håbjørg.

Den nye boka er skapt gjennom et lagarbeid der mange har deltatt. Arbeidet har alltid vært basert på dugnadsinnsats. Innsamling av stoff, bearbeiding av kopier av kirkebøkene, folketellingene og andre kilder som er tilgjengelige, har tatt lang tid.

En av de viktigste oppgavene var å samle slektshistoriske opplysninger fra vår egen tid.

Vi delte bygda inn i 5 forskjellige områder, med en person ansvarlig for hvert område. Disse søkte hjelp hos noen flere innenfor sitt område. Utstyrt med et knippe slektshistoriske spørsmål drog våre folk rundt til hver en heim. Det sier seg sjøl at dette var et skikkelig kulturelt dugnadsløft til beste for bygda vår.

Ole Arnfinn By har ført disse opplysningene inn på en egen database som er tilknyttet et slektsprogram på EDB.

Vi er også stor takk skyldig til de som tidligere har hatt arbeid med å samle kilder. Den tidligere Bynesboka utgitt i 1966 er av stor betydning. Grunnlaget for gårdshistorien er stort sett basert på den gamle bygdeboka. Arnold Høiem som har sin slekt her på Byneset arbeidet i mange år med å samle opplysninger om slekt og gård. Da han døde fikk Byneset Historielag hele hans samling av stoff.

Dette har vært et utmerket supplement til de øvrige opplysninger vi har innhentet.

En annen som fortjener stor anerkjennelse for sine rikholdige opplysninger fra eldre tid, er O. J. Høyem med de opplysninger som finnes i hans bok Nes eller Bynes fra 1894. Der finner vi hva plasser og gårder het den gang, samt hans språkbilde om plassnavn og andre stedsnavn. Historiker Merete Røskaft har skrevet artikkelen om bosettingen på Byneset fram til ca. år 1600, samt en innledning for hver navnegård om hvordan gårdsnavnet er med på å tidfeste når bosetting på gården har startet.

Tittelen "Gårds- og slektshistorie" kan nå være noe misvisende, da en her ikke bare tar for seg landbrukseiendommer. Det er tatt sikte på å lage en eier- og slektshistorie for alle heimer i bygda, der det enten er eller har vært fast bosetting. Hytter og fritidseiendommer er også i stor grad med.

I slektssammenhengen forholder vi oss til hovedpersoner som er nevnt med uthevet skrift. Disse er oftest eiere eller brukere av gård eller plass. Etter disse er det med to generasjoner i boka, sjøl om vi har fått opplys-

ninger om flere ledd. Dette for at boka ikke skal få for stort volum. De øvrige innhentede opplysninger ligger lagret i vår database for eventuelt senere bruk. Dette er merket i manuset som "mer etterslekt".

Vi har hatt det siktemål at alle kan ta boka ned fra hylla og med glede for-dype seg i den. Forholdet med barn utenfor ekteskap støter vi ofte på, og det kan i noen tilfelle føles negativt med publisitet. Men vi har hatt som rettesnor at slektssammenhenger mest mulig må komme klart fram. Derfor har vi tatt kontakt med familien om spørsmålet. Vi har tilrådd størst mulig åpenhet. Som oftest er det godtatt. Barnet er nevnt sammen med mora og navnet på faren er som regel med. Men i enkelte høve er det satt fram krav som er respektert.

Vi har sett at det i bygdebøker lett kan komme inn feil og uriktige opplysninger. Sjøl om vi tør si at det er lagt mye arbeid i å få boka i samsvar med de faktiske forhold, har vi ingen illusjoner om at den er feilfri. Til det er det for mange muligheter til å få ukorrekte informasjonen og til å feiltolke gamle dokumenter.

Etter lang tid med innhenting og samling av opplysninger er vi ganske sikre på at de som har arbeidet med

dette ikke avslutter arbeidet når boka går i trykken. Alltid vil det være ubesvarte spørsmål som trenger lang og nitidig søking før resultatet er klart. Når dere finner opplysninger som burde vært tatt med må dere sende opplysningene til bygdebokkomiteen slik at vi kan lagre det som kommer inn sammen med de andre faktiske opplysningene. Slik kan vi kanskje om noen år gi ut et supplement til bygdeboka.

Mengden av stoff ble langt større enn forventet. Etter flere korrigeringer ble vi nødt til å utgi boka i 3 bind, hver på ca. 600 sider. Første bindet omfatter området fra Skogstad til Hangerås. Annet bind fra Vevik til sannsynligvis Rye og tredje bind fra Bosberg til Håbjørg.

Første bind er gjennomgått med hensyn til korrektur og er allerede i trykken. Arbeidet går likedan med de andre bindene og vi regner med at boka kommer i salg i løpet av februar 2004.

Som de optimister vi er lovet vi boka ferdig til denne jula. Dessverre klarte vi ikke det, derfor vil den bli solgt til denne jula for kr. 800.- samlet for alle tre bindene ved innbetaling innen 15. januar 2004. Senere blir boka solgt for kr. 1.000.- for bokpakken.

Levering for det forhåndsbestilte skjer så snart boka er ferdig.

Bokpakken selges kun samlet, ikke salg av enkeltbind.

Historielaget har stått for finansieringen av boka, men det er også kommet tilskudd fra flere ulike hold. Fra anonym giver på Byneset er det gitt kr. 100 000.-, fra Norsk-Amerikanere er det innbetalt i alt 1.100 dollar. Trondheim kommune har bidratt med i alt kr. 160.000.- Men det aller meste er skaffet fra historielaget. Hvis vi legger til at alt arbeid pluss diverse kostnader som ofte blir "avglemt" når regnskap skal gjøres opp har vi nok en kostnad som beløper seg til mange hundre tusen kroner. Trolig vil beløpet bli skrevet med sju siffer.

Vi ønsket lykke til med lesingen av boka.

Arne Håbjørg

NB!

Bestilling av Byneset Bygdebok. Bokpakke á 3 bind for levering i februar.

Bestilling før 15. januar 2004

kr. 800,- pr. sett. Bestilling etter denne dato **kr. 1.000,- pr. sett.**

Tillegg for postforsendelse innlands kr. 100,- pr. sett.

**Bestilling ved innbetaling til:
Kontonr. 4200.37.13355.**

Adresse:

Byneset bygdebok v/ Martin Husby,
7074 Spongdal.

Dramatisk gravferd.

*Sørgehøytid på Byneset mens
luftkamp raste over bygda.*

**Og to fly styrtet i Gulosen.
Granatsplinter rundt sørgehuset.**

Overskrift: *Klipp fra Nidaros*

De som var med i begravelsen ved Byneset kirke tirsdag 11. juni 1940, da en ung pike fra Mule ble begravet, fikk oppleve en dramatisk luftkamp over Gulosen, og til tider like over hodene på sørgekaren. Kvinner besvimte, barn skrek og en stund måtte alle som var ved sørgehuset søke dekning som best de kunne.

Sørgehøytiden i heimen var over, da man hørt larm av fly som nærmet seg i stor høyde fra Orkdalskanten med kurs for Trondheim.

Snart hørtes drønn fra luftskytset i og omkring byen, og ikke mange minuttene senere var luftkampen i gang mellom engelske og tyske fly over Gulosen og på begge sider av fjorden.

Splinter av granater falt ned omkring sørgehuset, en granat eksploderte med et veldig smell like ved, og sørgekaren måtte søke dekning. Snart så man at et av flyene var rammet og styrtet i Gulosen utenfor Buvik. 3 menn var på forhånd hoppet ut i fallskjerm. Like etterpå så man at et fly til var rammet, og dette styrtet i sjøen like utenfor Steinshylla.

Besetningen på dette flyet ble reddet i land av bynesninger som rodde ut. Mannskapene var til dels hårdt såret.

Først etter en lengre og temmelig nødtvungen pause kunne sørgekaren på Mule begi seg på vei til kirkegården og gravferden føres til ende uten flere forstyrrelser. Men også under seremonien på kirkegården var det stor flyaktivitet i området.

En historie fra krigens dager.

Øyenvitneskildring av overnevnte historie

Ved Jon K. Stene.

11 .juni 1940 erendag jeg aldri glemmer. Jeg fylte 10 år den dagen og det ble en begivenhetsrik dag.

På havna i Trondheim lå de tyske slagkrysserne "Scharnhorst" og "Gneisenau", samt krysseren "Hipper" og videre 3 jagere og 2 forsyningskip. Tre dager tidligere hadde "Scharnhorst" vært i et slag hvor tre britiske skip ble senket: Hangarskipet "Glorius" og destroyerne "Ardent" og "Acasta". "Scharnhorst" var blitt skadet og hadde gått inn til Trondheim for reparasjon.

Den britiske marinekommando bestemte da at de ville prøve å angripe disse skipene mens de lå i Trondheim. De tok ikke sjansen på å gå inn Trondheimsfjorden med skip, men ville angripe med fly.

Den 11. Juni 1940 lettet derfor 12 fly fra skvadron 269 fra flyplassen Wick i Skottland med Trondheim som mål. Flyene var tomotors fly av Lockheed Hudson I. Opprinnelig et amerikansk passasjerfly, men RAF brukte dem som rekognoseringsfly, og som bombe- og jagerfly. Besetningen var

på 4 mann. Leder for skvadronen var Wing Commander Pearce.

Flyene kom inn mot Trondheim tidlig på ettermiddagen, og jeg kan godt huske vi hørte lyden av mange fly i stor høyde.

Det var fint og klart vær denne dagen. Selv om dette bare var et par måneder etter krigsutbruddet, hadde tyskerne flere luftvern batterier, og flyene ble møtt med kraftig luftvernild, men ingen av flyene ble truffet over Trondheim. Fra en høyde på ca. 5000 m slapp de til sammen 36 stk. 250 kg's bomber. To av skipene ble truffet, men noe skadeomfang er ikke kjent.

Fra Værnes tok 5 tyske jagerfly, og det var disse som sammen med luftvernet skjøt ned de to flyene engelske over Gulosen. Et ene flyet ble skutt ned like utenfor Piene mølle i Buvika, og det andre ved Steinshylla. Flyet over Buvika ble truffet i stor høyde, og 3 av besetningen hoppet ut i fallskjerm, mens flykapteinen fulgte med flyet til bunns. En av fallskjermene havnet i sjøen, og hopperen gikk under og forsvant med

en gang. Båt med redningsfolk dro ut fra Piene mølle straks, men så ingen spor. Muligens ble hopperen skutt mens han hang i skjermen.

Av de to andre hopperne som landet oppe i Buvika, ble en tatt av tyskerne med en gang, mens den andre etter en dramatisk flukt, med hjelp av mange nordmenn kom seg over til Sverige. Senere sendte han en kodet melding fra England over radio at var hjemme i god behold.

Vi sto ute da flyet ved Buvika styrtet, og kunne se flyet der det gikk i spinn ned mot sjøen, samtidig med at vi hørte en infernask hylende lyd. I Buvika er det reist en minnestein over de to omkomne.

Det andre flyet som styrtet kom i lav høyde sørfra før det tok sjøen like utenfor Steinshylla ca. 4 – 500 m fra land. Flyet sank ganske fort, men alle 4 om bord reddet seg om bord i en gummibåt, og hele tiden mens dette pågikk fløy de tyske jagerflyene frem og tilbake i området.

Fra Steinshylla rodde Lars og Ole Risstad ut for å hjelpe besetningen i land. Før de gikk om bord i robåten stakk de hull i gummibåten slik at den sank. Lars og Ole rodde i land ved Høgsteinkaia, og flere av oss som var der nede gikk bortover dit. Ole Risstad hadde lærerutdannelse og kunne engelsk, og 3 av besetningen fikk forklart at de ville for-

søke å flykte. Den fjerde var hardt såret, jeg husker han var blodig i ansiktet, og han døde senere på Røde Kors. Noen flukt ble det heller ikke for de 3 andre, det tok ikke mange minuttene før tyskerne kom kjørende, det var bilvei fram til Høgsteinkaia den gangen, og de ble tatt til fange. Den sårede som senere døde, het Marchell og er gravlagt på Stavne kirkegård. De 3 andre som het; Lascelles, Brodie og Hepburn, ble som sakt internert, men deres videre skjebne kjennes ikke.

Alt dette var dramatiske opplevelser for en gutt på 10 år. Som jeg nevnte innledningsvis hadde jeg fødselsdag den dagen, men det husket vi ikke før dagen etter.

PS.

I 1984/85 kom det brev fra Buvik Pensjonistforening v/ Johan Øvre til pensjonistforeninga på Byneset v/ Hjalmar Brå, vedrørende flygeren som ble skutt mens han hang i fallskjerm. I Buvika gikk det rykter om at han skulle være drevet i land på Byneset. Om Hjalmar Brå har svart på dette vites ikke. Men skulle noen ha noe kjennskap til dette, så vennligst gi besked til noen i historielagets styre. Es.

Kilder: *"I kamp for friheten"* av Bjørn Nordheim.

Stien over Bykleiva og Skrivarsteinen

Før Byneset kommune i 1850-årene bygde kjørbare veier over Bergsskar-et og fra Nordbygda over Tømmerdalen, var vogntransport henvist til veien fra Brå, om Sundet og Leirbrua, for å komme til Trondheim.

Men noen vinterveier og kløvstier fantes. Både fra Nordbygda og fra Berg var det slike stier før veiene ble bygd, og i tillegg en fra Gaustad, samt en fra Opland – Lerdal området.

Vi skal se litt på sistnevnte trase og den såkalte "Skrivarsteinen", som vi finner der.

Den ene stien gikk fra Lerdal øvre "Løddølom" opp Hallgutut, videre nord for bekken som kommer fra Grøsløpeilen og Meismyran til den kommer på høyde med vadet over Kvisetbekken. Her kommer en sti fra Skogan, som går på sørsia av Kvisetbekken, forbi skytebanen og videre over vadet, hvor de møtes og fortsetter sammen videre oppover og krysser Kvisetbekken nedenfor Bykleivåsen. Hit er det i dag oppar-

beidet traktorveier.

Men videre oppover åsen til selve kleiva er det bare en sti, og denne er vanskelig å følge nå etter at hogstmaskiner har arbeidet i nedre del. Det blir etter hvert ganske ulendt, og midt oppe i det bratteste terrenget finner vi den omtalte Skrivarsteinen. Se omtale nedenfor. Stien fortsetter på skrå opp kleiva, og her er det tydelig arbeidet noe for å gjøre fremkomsten lettere, slik at hest med støtting kunne komme fram. Det fortelles at Anders Sivertsen Skjøstad 1857 – 1913 gårdmann på Skogan, arbeidet i ledige stunder i mange år for å få veien noenlunde fremkommelig.

Stien kommer opp i vestenden av Krogstadmyra, sør for Storheia og fortsetter sørover i myrkanten, hvor det er fylt stein i de verste blauthullene, forbi Bykleiv-vatnet og bort i Skjøstadlangdalen, og videre nedover denne til Markahaugplassen og fram til Marka, og videre byveien derfra.

Gården Marka ligger ved utløpet fra Skjelbreivatnet, og det var mølledrift i elva. Vannstanden er ganske stabil her og mølledrift kunne foregå også i tørre perioder, når gårdskvinnan på Byneset ikke kunne brukes på grunn av vannmangel. Det fortelles at i tillegg til kormølle, var det også "ei lørv-møln", der shoddyprodukter ble revet opp.

De som hadde hest, kløyva kornsekkene opp her og til mølla. Men enkelte som ikke hadde hestehjelp, måtte bære kornet. Så veldig mye fikk de nok ikke med seg hver gang opp de bratte kneikene. Men det fortelles om en husmann fra "Turaunet" eller var det "Høygrøde" som bar en full kornsekk oppover her. Det måtte bli en hard marsj, og det er rimelig at både han og andre tok en skikkelig pause på et sted med god utsikt, når de var nesten oppe, nemlig ved "Skrivarsteinen".

"Skrivarsteinen". Dette er en kleberstein eller "grøtstein" som den ble kalt tidligere, og som er ganske myk og forholdsvis lett å risse i. Det er mellom 50 og hundre initialer og årstall som er risset inn og de aller fleste er fra 1800-tallet. Den eldste innskriften er fra 1811.

Hvem det var som risset inn sine initialer på denne steinen, er ikke så godt å si, men det var nok tilfeldig farende. De som var farende på vei til Marka eller byen, hadde neppe tid til å skrive så mye, selv om de nok tok en pust i bakken, her hvor det var god utsikt over Byneset, især på 1800-tallet, da det var svært lite skog. Nei, det var nok folk som ikke hadde spesielt ærende, som bærplukkere, turgåere og kanskje gjætere, budeier fra sætrene omkring.

Bildene nedenfor viser et lite utsnitt av steinen, og som det framgår er det lagt ned en god del arbeide på noen av innskriftene.

Bildet på side 13 viser en stykke av "hulveien" et stykke ovenfor steinen. Veien viser tydelig slitasje etter kløvhester, selv om kanskje noe skyldes veiarbeide. Det har nok vært en god del ferdsel her.

Takk til Jon K. Berg for opplysninger gitt til Gunnar Skjøstad.

Ivar Rye

Krigsminner

I årsheftet for 2001 hadde Anne Lise Berg en artikkel om tyskerne storstilte planer for utbygging på Øysand, og områdene rundt. I tillegg til flyplass skulle det også bygges en marinebase med tørrdokk som kunne ta imot skip på oppmot 80.000 tonn. På Bynesida i Bråli-området skulle det bygges en by for 300.000 innbyggere.

De storstilte planene, kom ikke lengre enn til prosjektering, unntatt flyplassen som ble bygget på Øysand. Den ble 1800 m lang og 60 m bred. Det ble lagt et underlag av rammer av plank i dimensjon 2,5" x 7" og 1,5 x 1,5 m, slik at rammene ble inndelt i kvadratiske ruter på 15 x 15 m. Rammene ble så oppfylt med sand. Over der ble det krysslågt et dobbelt dekke av 2" x 6" plank.

Høsten og vinteren 1942/43 snudde krigslykken for tyskerne, og dermed ble også planene for marinebase med mere lagt på is. Imidlertid var de aller første byggearbeider igangsatt i Brålia og på Mulesia.

Ved Mule Apoteket satte de i gang bygging av en kai rett ut for husene. Det er langgrunnt her, og kaia måtte være 300 m for å komme ut på marbakken. Ettersom veien nedover bakkene er svært bratt, ble materialene til kaia losset ved hovedveien, og senere slept ned bakkene med hest. I forbindelse med kaibyggingen ble det også bygd et naust og ei smie, hvor alt av bindhaker, beslag og annet til kaia smidd.

Imidlertid ble også kai-arbeidet stanset da Øysandprosjektet ble oppgitt. Kaia ble revet og materialene ble fraktet til Orkanger og brukt til en kai der.

På Apotekets grunn, like ved eiendommen Rydningen (Salmakerørningen) eier i dag Ola Njøs, ble det bygget to mannskapsbrakker, hver på ca. 12 x 25/30 m, med 6-8 mannsrom, messe og kjøkken. De kunne huse ca. 300 mann. I tillegg var det et arrestlokale. Veien til brakkene var en forlengelse av gårdsveien fra Larsstu Brå til Rydningen. Det måtte også bygges ei bru over en liten bekk.

Nedenfor brakkene ble det bygget et kompressorhus. Tyskerne hadde planer om å bygge jernbane langs Byneslandet til Trondheim. De satte derfor i gang sprenging på østsiden av Muleberget. Traseen i området her var å følge den gamle "Undlandsveien" fra hovedveien nedenfor Brå Rønningen over jordene og ned til sjøen nedenfor Brågårdene, og vid-

ere fram til Muleberget. Forbi Muleberget var veien bare farbar fjære sjø, og det var derfor det ble nødvendig med større sprengningsarbeider her, før den igjen kunne følge den gamle veien opp Muleliene, forbi Tørresgard til eksisterende vei vest for Høyemshaugen. Det ble også fraktet et lite lokomotiv ned den bratte lia fra Rydningen, som skulle benyttes under anleggsarbeidet.

Den bygningen vi best kjenner til og som fortsatt står, er den som ble kalt Lebesby og senere Bråliheimen. Den var opprinnelig bygget som hvile- og rekreasjonssted for tyske marineoffiserer, men da det ikke ble noe av marinebasen, ble det til en administrasjonsbolig og vaktstyrkeoppholdsted.

Grunnen til at den ble kalt Lebesby, var at pasienter og eldre fra Lebesby aldersheim ble plassert her i slutten av krigen, etter at Finmark ble brent.

På eiendommen til Kåre Håbjørg på Brå Rydningen ble det syd for hovedveien bygget 3 brakker ca. 10 x 25 m. De ble brukt til lagerplass til forskjellige slag. Det var organisasjon Todt (tyskeres arbeidsorganisasjon) som sto for disse. Brakkene sto i U-form med en stor åpen plass i midten, som var belagt med flyplasslemmer fylt opp med sand. Brakkene var også innredet for overnatting, men vanligvis overnattet ingen her, de bodde på Bråliheimen.

I helgene kunne det stå opp i mot 30 lastebiler på plassen mellom brakkene uten noe vakthold, og guttungene i området fant fort ut at dette var en interessant lekeplass. Bilene var ikke låst, men kunne ikke startes. Imidlertid kunne de kjøres att og fram på plassen, ved bruk av selvstarteren, ganske lenge før batteriet var flatt. Når mandagen kom og tyskerne skulle starte opp ble det lurveleven, men heldigvis fant de ikke ut av saken. Men en gang holdt det på å gå galt. To gutter fra Spongdal kom syklende nedover og satte i gang med bilene. Det de ikke visste var at en tysker arbeidet i en av

brakkene. Da han hørte bråket fra bilene, kom han ut og ga seg til å skyte i luften. Guttene fikk fart på seg, men heldigvis ble det ikke noe mer ut av saken.

Tyskerne satte også i gang med å støpe pilarer for et større bygg som skulle dekke 2 mål, her kom de inn på Bråaunets grunn. Men dette arbeidet ble ikke fullført.

Flere av tyskerne som arbeidet i området hadde etter hvert noe kontakt med lokalbefolkningen, spesielt med ungene. Flere lærte etter hvert noen ord på norsk. Jenny Nedremule på Apoteket kunne imidlertid tysk, så hun kunne snakke med dem fra første dag. Flere av de som arbeidet på kaia var musikere, og de kunne spille sammen med de musikalske beboerne på Apoteket.

Når alle brakkene ble revet etter krigen, var det mange som fikk tak i i gode byggematerialer. Bl.a. er huset som Odd Ristad har i dag for en stor del bygget av brakkematerialer.

Opplysninger i denne artikkelen er for det meste gitt av Helge Ristad og Ingebrigt Håbjørg.

Jon K. Stene

Sagnet om Ola Langlo

Det var to kara, Ola og Nils, som hadde Langlo'n en gang i tida, de skulle ikke være i slekt med hverandre.

Så var det en gang han Ola var ute i Hemne for å betale landskyld. Da han var kommet opp på Hemneskogen, kom det brått en kar springende fram fra noen busker og stilte seg midt i veien. Han hadde en diger stavlurk i handa, og det hadde han Ola og.

”Gje du snus, eller vil du ha snus”? sa fremmenkaren.

”Æ trur æ gje, æ” sa'n Ola, og dermed smurde han til karen så han stupte.

”Ramte du”? ropte det fra skogen, Og han Ola la i å bannast, at han ”ramte”, og dermed la han på sprang, for han skjønnte at det var for mange for han.

Om ei stund kom han fram til en gard der i utmarka. Men nå var han på vakt, og gikk ikke rett inn til folket i stua. For han så at høystålet var tømra helt opp til rafta med grovt tømmer,

og at det var sige ut et par stokker, slik at de lå litt lenger ut. Dette var etter slåttonna, og høyet innhatt. Dermed tok han spranget rett opp på låven og ned i høyet, og karra seg mellom høyet og veggen og ned, og kom seg under stakkene som var sige litt fram fra veggen, slik at han lå nesten helt skjult.

Men nå var fantene kommet etter han til gards, de hadde hunder, som fulgte sporet opp på låven, men der mista de det. Fantene for nå med staurer og stakk ned i høyet for å treffe han, men de fant han ikke, selv om det var nære på, da en staur snerta han, men han lot seg ikke merke.

Når fantene ikke fant han, la de i vei inn til gårdsfolket og trua dem til å fortelle hvor de hadde gjemt mannen som nyss kom til gards. Men de svarte som sant var at de ikke hadde sett noen mann, og fantene ga opp jakten og dro sin vei.

Men Ola vart liggende der i 3 døgn, før han våga seg ut. Etter utført

ærende fant han det best å ta en annan vei heimover.

Fra "Gards- og slektshistorie for Langlo, Lykkja og Hanger" av John Ludvig Hanger d.e. utgitt 1974.

Sagnet ble fortalt av Jon Torgersen Langlo f. 1859.

Sannsynligvis er det i denne historien, som i så mange andre, basert på en virkelig hendelse, som gjennom generasjoner kan være noe utbrodert. Langlo tilhørte ca. 1720 Testman – familien på Volden i Hemne, og det er slett ikke usannsynlig at bygsleren på Langlo måtte dra dit for å betale landskylda.

Småhistorier

U-år rammer bygden

For ei bygd som Byneset, som frem til ca. 1850 - 1900 var helt og holdent avhengig av landbruket for å opprettholde levestandarden, fikk uår med skade på avlinger ofte katastrofale følger for befolkningen.

Året 1812 er kanskje det aller verste som er blitt beskrevet, og det medførte at 1813 og delvis 1814 ble nødsår med stor dødelighet. 1812 er også nevnt som "storgrønn-året".

Ole Christensen Haugan f. på Haugum 1775, og lensmann på Byneset 1804 – 1840, og som bodde på

Røstum som han kjøpte i 1805, har i sine "Optegelser" dette å fortelle om tilstandene på Byneset.

"1812 var det bekjendte U-år, Jeg avlet 32 lass bygg, med da det var trøsket og malt ble det 1 1/2 sekk svart mjøl. Om høsten og vinteren ble det fort mangel på korn, og folket begynte å sulte før vi fikk 1813. Men da ble nøden stor. Vi kunne få tak i noen tønner korn på Magasinet (I Trondheim), og en gang hver måned, holdt vi kommisjon på prestegarden, hvor de trengende ble antegnet med en 1/4 tønne eller 1/8 tønne etterfam-

iliens størrelse.

Mottakerne måtte på en bestemt dag være til stede ved Magasinet i Trondheim for å få sin tilmålte del. En av kommisjonens medlemmer måtte være tilstede for å holde kontroll. Kommisjonen fikk også med noen tønner ekstra for å dele ut til de som ikke hadde noen mulighet til hente kornet i Trondheim.

Men nøden ble bare verre utover i 1813, noen brukte bark, og andre hakket og tørket halm for å male til mjøl.

Det var en ynke å se hvor utmagret folket var blitt når de samlet seg for å få de smuler som ble dem til del.

Nøden ble så stor at kun 8 - 10 gårdbrukere på bygda, ikke møtte på Magasinet for å få tilskudd av korn.

Til alt hell ble 1813 et godt år, flere kunne slå matkorn allerede i august, og dermed kom mange til krefter slik at de kunne gjøre ferdig slåttonna, som var blitt utsatt fordiså mange ikke klarte å arbeide tidligere.

Mange både her på Byneset og andre steder døde mange av sult eller for dårlig føde”.

Det var ikke bare uår på kornet som skapte denne nøden. Napoleonskrigen raste, og selv om Trøndelag ble spart for krigshandlinger, så ble landets kyster blokkert av engelske og svenske krigsfartøy, som vanskeliggjorde import av matvarer.

I 1813 døde 45 personer og i 1814 døde 30. Mens de årlige dødsratene 1801 – 1812 var 15 – 20 personer.

Lemen-år

Ole Christensen Haugan skildrer også det store lemen-året 1824.

Om våren dette året ble det en invasjon av lemen. De viste seg først nede ved sjøen og de formerte seg i rivende fart. De aller fleste rakk å få brukbar høyavling, men så var det jevnt slutt. Gjenveksten på ekrene ble hurtig oppspist, og så var det åker-

ens tur. Mange steder ved sjøen fra Vevik til Flak ble åkrene snauet både for korn og halm, så de aller fleste hadde kun lite eller intet korn til maling eller såkorn igjen.

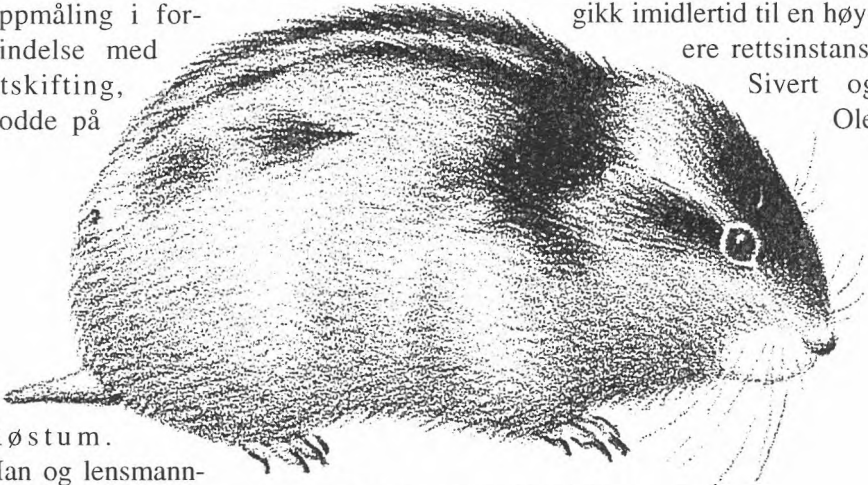
Disse gnagerne var meget raske når de samlet seg, til å snaue av en åker.

Et eksempel:

Erik Jonsen Hanger målte ut ca. 5 mæling en ettermiddag, som skulle

slåes dagen etter, men da arbeidsfolket skulle gå i gang meste morgen, var åkerstykket fullstendig avspist. Etter hvert spredte dyrene seg oppover i bygda til Røstum, Eggen, Berg, Opland osv. . De som var raskt ute med skuronna berget ganske mye av kornet, mens for noen svært dårlig avling.

En løytnant som drev med oppmåling i forbindelse med utskifting, bodde på

Røstum.

Han og lensmannen gjorde en test. På en kornstaur var kornbandene seget ned så de nådde bakken, de løftet opp bandene, og låste av så dyrene ikke skulle unnslippe. Deretter foretok de optelling, det viste seg å være ikke mindre enn 53 lemen i den ene kornstaturen. Det var særlig de midtre deler av bygda som ble rammet denne gangen. Det var det også i 1789.

Lensmann Christen Knudsen Haugum vitnet i bygdinget i 1790 at han på Haugum mistet ca. halvparten av avlingen, og måtte slakte ned mye av buskapen. Verre gikk det vel for Sivert O. Eggen og Ole Olsen Opland, de mistet det aller meste av foret. De tok opp saken i bygdinget i 1790, om at de ikke fikk kjøpe for og såkorn fra naboene, som hadde det vanskelig nok selv. Saken gikk imidlertid til en høyere rettsinstans, Sivert og Ole

fikk fri sakførsel, og saken verserte i retten til 1796. Saken førte vistnok – ikke fram; ingen kunne gjøres ansvarlig for det tap de led på grunn av formangel.

Ivar Rye.

Stiftelsen "Onsøyhåggån"

Styret i Stiftelsen "Onsøyhåggån" har i år som i fjor bestått av Martin Rye, leder og kasserer, Bjørn Haug, sekretær og Reidar Bjørnbeth, styremedlem.

Nok en sesong er avsluttet i Onsøyhåggån. Husene er forberedt for vinteren. Uthuset er tettet med ny takkjøl og nye vinduer. Eneste åpninger for snødrev er hakkespettens mange hull i bordkledningen. Det var en viss engstelse for at hakkespetthullene ble borte da vi skiftet ny kledning på vestveggen, men den som kjente sin besøkssestid var nettopp hakkespetten,- makan til dugnadsinnsats.

Bislaget har fått nye tjærebredde stolper så vi håper det står støtt noen år til.

Det er i løpet av sommeren utført 120 dugnadstimer som omfatter plenklipping, rengjøring, vedlikehold og restaurering. Vi erfarer at sommeren er en travel tid for de fleste slik at den gunstigste tid for dugnadsarbeid er våren og høsten.

Vi hadde som mål å få avsluttet takrenneprosjektet i høst med oppsetting av "nedløpsrør", Trerenner av malmfuru kan ikke koples sammen med tradisjonelle plastrør. Vi vurderte galvanisert kjetting, men kom til at de tidligere oppsitterne i Onsøyhåggån neppe ville investert i slikt kostbart utstyr. Vi kom til at trestenger fra skogen må være rett materiale, og dissen er felt, barket og ligger til tørk. Vårens utfordring blir hvordan skal stengene festes i renne og mot bakken.

En dugnad i Onsøyhåggån er ikke som dugnader flest,- her duger ikke moderne verktøy og moderne materialer,- men derimot handsaga, hammeren, termosene og noen tanker om hvordan man ville gjort det med tilgjengelige materialer for 50 år siden.

Til våren må vi lage benker og bord av tilgjengelige materialer slik at besøkende kan raste på tunet. Vi har også som mål å rydde i uthuset slik at vi kan få vist fram redskaper og utstyr brukt i Onsøyhåggån både til skoleklasser og andre besøkende.

Forts. s. 27

MEDLEMSKONTINGENT for 2004.

På motstående side finner du giroblankett for medlemskontingenten for år 2004.

Kontingenten er som før

kr. 100,- pr. Person.

Viktig !

Husk å skrive avsenders **navn og adresse i avsenderfeltet på giroen**. Det er **ikke nok** å signere i kvitteringsfeltet på giroen, da dette feltet blir skravert over av banken, og er derfor uleselig når meldingen kommer til oss, og banken har ikke lov å opplyse hvem som har den og den konto.

Ønsker du imidlertid å støtte arbeidet vårt uten å binde deg som medlem, kan du gjerne benytte blanketten. Du stryker bare teksten kontingent og skriver gave isteden.

**Vi takker hjerteligst
for den støtte vi får !**

-----✂-----klipp her og send inn-----✂-----klipp her og send inn-----✂-----klipp her og send inn-----✂-----

Kvittering

Innbetalt til konto

Beløp

Betalersens kontonummer

Blankettnummer

6133512018

Betalingsinformasjon

GIRO

Betalings-
frist

Underskrift ved girering

Medlemskontingent for 2004

Betalt av

Betalt til

**Byneset Historielag
v/Ole A. By, Martin Haugens v.23
7070 Bosberg**

Belast
konto

Kvittering
tilbake

Kundeidentifikasjon (KID)

Kroner

Øre

Til konto

Blankettnummer

4285 07 91516

< >

<6133512018>

Forts. fra s. 23

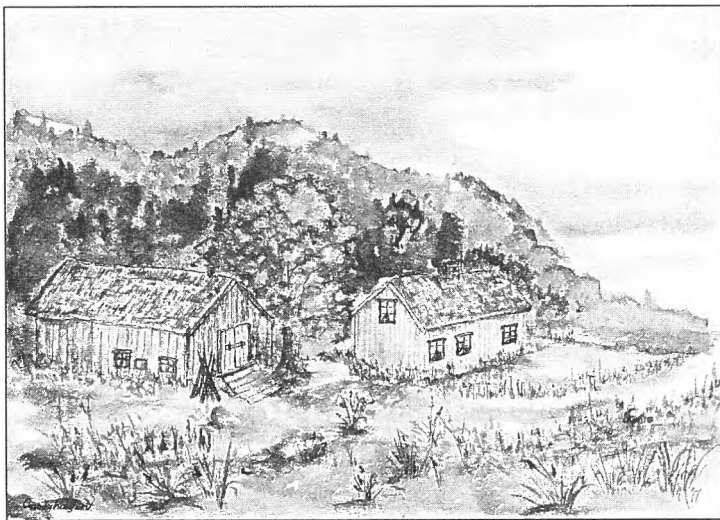
Den største oppgaven blir vel utskifting av vinduer i våningshuset.

Det er hyggelig med besøk i Onsøyhåggån, og også i år har vi hatt flere besøk av Rye Barnehage, - hvorav ett besøk med omvisning inne. At det kunne bo folk i et bolighus uten innlagt vann og strøm, og med høvelbenk i stua er kanskje ikke så enkelt å forstå for barn og unge.

Juniorsymfonikerne hadde avslutning i Onsøyhåggån 3. juni, Erling Stene avla besøk sammen med amerikanske gjester 13. juni, og Historielaget hadde møte 13. august samme dag som det ble arrangert en historisk vandring i "Plassan".

Det er kanskje tid for å trekke opp noen linjer om hvordan man skal bruke stedet i årene som kommer, - det vil være nødvendig for å få lagt forholdene til rette for den ønskede utnyttelse, det være seg historisk vandring, undervisning eller en pause i solveggen med niste og termos.

*Styret i Stiftelsen
"Onsøyhåggån"
ønsker alle en riktig
god jul
og
et godt nytt år 2004!*

"Onsøyhagen" Akvarell malt av Arnhild Nikoline Brå.

Auktion over Husene i Grønlien m.m.

*Onsdag 3die Juli førstk. Kl.11 Fm. Holdes efter Begjæring af John Braa og Ole E. Gaustad friv. Aution i Grønlien, Bymarken, over Bygningerne dersteds, som bestaar af Stue, Størhus, Ishus, Fjøs, Hølade og over gjærderne omkring Eiendommen og forskjellig Løsøre saasom Borde, Stole, Senge, Kjøkkentøi, 1 Stueuhr, 1 Slipesten m.m.
Byneset Lensmandsbestillin. 14/6 1901.*

Ivar Garlid.

Denne kunngjøringen sto i Dagsposten først på juni 1901.

Grønlia var i mange år sæter for gården Gaustad Tomasstu fram til januar 1900 . Ved bygselauksjon i 1849 ble Elling Olsen Gaustad høystbydende med 17 daler og 10 skilling. Arealet var da 155 mæling og parsellen var bevokst med tett og temmelig høy skog. Det var lite oppdyrket jord. Elling Gaustad's sønn Ole fikk sin kone Gjertrud fra nabosætra, Skjelbreidalen eller også kalt Dalasætra.

Ved en beskrivelse til et Bymarkkart fra 1862 leser vi at parsellen har god

skog med nåle- og løvtrær, men svært lite er oppdyrket. Festeren har et seterhus, et fjøs og en høybu.

Som seter var det nok mange seter-tauser og gjetergutter som kanskje startet arbeidslivet nettopp her, men vi kjenner ikke disse ved navn.

De siste fire årene Ole Ellingsen Gaustad brukte Grønlia bodde Isak og Arne Krogmoe, tidligere eiere av Fjellseter her.

Ole Ellingen Gaustad hadde i 1899 solgt sin gård Tomasstu til Jon Olsen

Braa og det var han som i 1901 berammet frivillig auksjon over husene, gjerdene og innbo i Grønlia. Skogvokter Ellefsen møtte opp på Trondhjem kommunes vegne og bød kr. 150.- for vånings-huset og kr. 96.- for en forholdsvis ny låvebygning og fikk tilslaget. De andre husene var man ikke interessert i og de forfalt eller ble revet. Årets avling ble bort-satt til Svend Buseth på Stykket. Mange ønsket seg Grønlia som sportshytte, søknadene strømmet

inn, men formannskapet hadde allerede 1. november 1900 fattet bestemmelse om at Grønlia inntil videre ikke skulle bortfestes. Skogvokteren satte imidlertid inn ”- et vindu inn i et kammer hvor saadant før ei fantes, opsat ovn i den ene Stue, tætet taget og optaget en grøvt ovenfor bygningen til afledning av overvand—”. Men husene sto tomme. I dag er Grønlia et fint og yndet tur-mål i Bymarka, både for bygdefolk og byfolk.

Arne Håbjørg.

Politivedtægter for Byneset Herred.

(Kgl. Ress. 23de Juli 1900.)

1. I Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles stadfæstelse paa en af Herredstyrelsen for Bynesets Herred, Søndre Trondhjems Amt, under 4de April og 31te Mai fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.
2. Den Kongelige Resolution af 3die Januar 1891, ved hvilken Kjøbstads-politilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Rolighetsforstyrrelse m.V. blev gjort gjældende for Bynesets Herred, ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

De stadfæstede Politivedtægter er Saalydende:

- § 1. Paa offentlig Vei, hvorunder i disse Vedtægter er indbefattet enhver Vei, Sti eller Adkomst, som er aaben for almindelig Færdsel, maa Opløb eller Sammenstimlen af Folk, Slagsmaal, Skrigen eller anden larmende, voldsom eller fornærmelig, forargelig eller uanstendig Adfærd, hvorved den offentlige Orden forstyrres, den Veifarende forulempes eller Færdselen Hemmes, ikke finde Sted.
- § 2. Uden fyldestGrund maa ingen banke på anden Mands Port, Væg, Dør eller Vindu eller i eller udenfor anden Mands Bolig foretage andre Handlinger, hvorved Beboerne forstyrres, forulempes eller skræmmes.
- § 3. Ved Mineringsarbejder saavel som ved Omgang med Skydevaaben paa eller i Nærheden af offentlig Vei eller i Nærheden af beboet Hus maa tilbørlig Forsigtighed iagttages.

- § 4. Uvorren Kjørsel eller Ridning paa offentlig Vei maa ikke finde Sted. Paa Vinterføre er den Kjørende pligtig til at anbringe Bjælde eller Klokke sin Hest undtagen ved almindelig Gaardskjøring. Kjælkeagning mod eller forbi paa Veien kjørende eller ridende er ikke tilladt; ligesaa bør Forsigtighed i denne Henseende iagttages ligeovenfor gaaende.
- § 5. Hunde, som viser sig glubske eller bidske eller have den vane at forulempe Mennesker og Heste ved at gjø ad dem eller fare mod dem, skal Eierne holde bundne eller forsyne med forsvarlig Mundkurv. Hunde maa ikke medtages til Kirken, naar der holdes Gudstjeneste.
- § 6. Det er forbudt å lade olme Oxer eller andre for den personlige Sikkerhed farlige Dyr gaa løse i uindhegnet, til offentlig Vei stødende Havnegang eller i Indhegning ved offentlig Vei, medmindre Indhegningen er forsynt med saa høit og stærkt Gjærde, at Dyrene ikke kan trænge igennem eller springe over.
- § 7. Det er forbudt at flytte, borttage eller paa hvikesomhelst anden Maade beskadige eller besudle Veistolper eller Indretninger og Gjenstande som er bestemt til offentlig Nytte eller Pryd.
- § 8. Enhver, som Restauration eller anden offentlig Beværtning med Spise- eller Drikkevarer, skal, saavidt det står til ham, sørge for at der i de benyttede Lokaler intet forfalder, som strider mod Orden eller Sømmelighed. Ingen maa paa offentlig Beværtningssted gjøre sig skyldig i voldsom eller støiende Adfærd, hvorved andre Gjæster, Værten, dennes Familie eller Tjenere fortrædiges.
- § 9. Offentlige Sammenkomster til Dans, Kortspil eller anden Lystighed - 17de Mai Festligheder undtagne - maa ikke afholdes i Tiden fra Kl. 6 Aften Dagen før Søn- og Helligdage til Kl. 6 Eftermiddag paa disse Dage. Sammenkomster af nævnte Art maa ikke fortsættes efter Kl. 12 Aften, medmindre Politiet ved særlige Anledninger giver Tilladelse dertil.
- § 10. Overtrædelse af disse Vedtægter paatales af det offentlige som Politisag og bliver, saafremt Tilfældet ikke gaar ind under noget Strængere Straffebud, at anse med Bøder fra kr. 2,00 – to Kroner – til Kr. 800,00 – otte Hundreder Kroner, som tilfalder Herredskassen.

Avskrift av av plakater for oppslag på butikker, skoler og offentlige steder for øvrig.

Regler!

Hvem husker ikke barneregler, eller i alle fall bruddstykker av disse fra vår barndom. Her følger noen som er fortalt av Elen K. Stene 1869-1957, og nedskrevet av hennes sønnedatter Ellen K. Bodsberg.

Bårrå, bårrå æppel -.

Dette var både ei regle og en barneleik. Når man leika dette var man to eller flere. Man knyttet nevene og la dem oppå hverandre. Når man sa ordene bårrå, bårrå æppel, stakk en av deltagerne en finger ned i den øverste neven.

Bårrå, bårrå æppel å kast bort.

Ke de vart tå æplån?

Dein rest åt koinkare

Ke de vart tå koinkare?

De rest åt fåssa

Ke de vart tå fossa?

Oksen drakk opp'n

Ke de vart tå oksa?

Klåvvån klæmten

Ke de vart tå klåvvån?

Sme'n smidd'n

Ke det vart tå smea?

Han gjekk å tå smiån

Ke det vart tå smiån?

Den brann opp te køl og åsk

Ke det vart tå åskån?

Reist på klean

Ke de vart tå klean?

Musa skar dem opp

Ke de vart tå musa?

Katta tok a

Ke det vart tå katta?

Ræven tok a

Ke de vart tå ræven?

Fin'n skaut'n

Ke de vart tå fin'n?

Han reist nord om sør på skårråfør.

Dein som snakke tå mæ og dæ, ska

klip i ør og køl i moin, å ei vasskål i raua..

Katta

Katta satt poin omna og spann så lang ein grann ein trå, Så kom det ei lita mus fram, å ho va grå. Katta kasta frå sæ råkken sin, spållå sæ me musa ei lita stynd, så beit a haue tå musa.

Spittjesild

Når vi åt spittjesild renska vi a sjøl på kvar vår trefjøl. Dersom far fant ister i silda, mått vi søng for få småkkå: ”Store du Jakob, store du sme, oppad me gala og nedatt me le, levve du lenger så går du vel te”.

Lappe sko

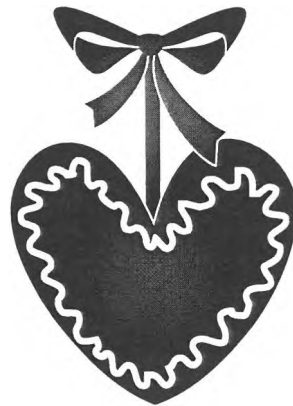
Ein to - lappa sko, tri fir - tinna riv, fem seks – sett me læks, sju ått – gjol pått, ni ti – kvesta vi, ølløv tøl v – la inn gølv, trætten fjorten - lætt opp porten, fæmten sæksten – sållåpå hæsten – sötten aten – gjekk på gaten, netten tju – leid e ku over ei gammel rätte bru, å de va du.

Så den ”ufullendte”, hvor redaksjonen er interessert i om noen kjenner resten av regla.

Ersteåkeren (erteåkeren)

De va ei kjærring som ha så fin ein ersteåker. Ho tok me sæ boinninga å skoil sjå på åkeren. Da fekk a sjå ein bakk som gjekk i åkeren. ”Bakk, bakk, du må gå tu ersteåkern.” Men da kjærringa skoil jåggå bokkjen, datt a å braut åv skarp-leggjen og kasta bor boinningstekka si.....

Jon K. Stene

John Hangerås

Bynesgutten som var både industrimann og bonde

Som oftest vies ikke et menneskes innsats i arbeidslivet noen oppmerksomhet. I høyden blir det med noen ord ved et jubileum eller ved vedkommendes bortgang.

Men mange har satt spor etter seg. Her vil vi gjerne minnes en slitets mann som kanskje ikke er kjent her på bygden. Hans navn er John Hangerås, Kystad østre på Byåsen født på Hangerås østre på Byneset i 1881.

Som mange landsungdommer kom han etter skarp konkurranse inn på underoffiserskolen, en utmerket skole for mannfolk og tok eksamen derfra i 1903. Han hadde der allerede sikret seg Hærens skyttermedalje.

Allerede 2 år etter finner vi John som assistent ved Spitsbergen Coal and Trading Co. Ltd, Svalbard. Her skaffet han seg utkomme slik at han fikk studere ved Kristiania elementær-

tekniske dagskole, bygningsavdelingen og våren 1907 tok han eksamen der.

Sammen med vitnesbyrd fra Ingeniørvåpnets underoffiserskole og attest om praksis som assistent fra Svalbard kunne han nå melde seg som søker til en stilling som oppsynsmann ved A/S Sør-Varangers store gruveanlegg i Sør-Varanger. En interessant, men krevende stilling hvor han fikk ledelsen av alt forefallende arbeid med lossing og lasting av den strøm av lastebåter som i disse år gikk på Kirkenes. På grunn av sine administrative evner og betydelig innsikt ble han dessuten under havnefogdens fravær overdratt stillingen som statens tilsynsmann ved skipskontrollen, Varanger losoldermannskap, mønstrings- og forhyringskontoret og forrettet samtidig som havnefogd.

Året 1913-14 benyttet han til å studere bygningsfag og gruvedrift i England, Frankrike og Tyskland. Han kom på nytt tilbake til Finnmark, men rev seg løs i 1916 for å motta stillinger ved industrianlegg sørpå. Han tok også et par stipendiereiser til Sverige for å studere steinindustri. I 1918 kom han tilbake til Norges utpost mot nord, denne gang som gruvesjef ved Kings Bay Kul Comp. A/S Svalbard. Der tjenestegjorde han til 1922.

41 år gammel fikk han ansettelse ved Hyttfossen kraftanlegg og kom så til heimlige trakter.

Pågangsmot, innsikt og dyktighet parett med human opptreden og streng rettferdighet var de egenskaper som særpreget John Hangerås. Han hadde ikke hatt tid til å nyte den hjemlige hygge, men no skulle det bli annerledes. I 1923 giftet han seg med Laura Oldatter Klætt fra Leinstrand, og i 1929 kjøpte han Kystad Gård på Byåsen. No kunne han koble av fra bedriftslivets jag og nyte bondeyrket. Dette kunne John fra sin oppvekst på Byneset.

Da han etter en del år kom tilbake til Oslo stakk han en dag innom de gamle kjente stallene fra sin tid ved ingeniørvåpnets underoffisersskole for å se hvorledes hans gamle kamerat, den balstyrige stridshesten hadde det. Hesten var litt av en prøve-

stein for elevene for den hadde sine bestemte sympatier og antipatier. John Hangerås presenterte seg for stallvakta og spurte etter vedkommende hest. Jo den var der sa soldaten, men du må for Guds skyld ikke gå opp i spilltauet til den, for den slår som en tyrk. John mente det ikke var så farlig og gikk rett opp til den. Hesten hadde allerede kjent han igjen på stemmen og nå hadde de to gamle kameratene en hyggelig stund sammen. Hesten humret glad gjenkjennende og den andre hadde som før en liten godbit med til kameraten. Stallvakta sto bare å måtte like betatt av begge disse knekter. Det var en lek-sjon for stallvakta også.

Slik var forholdet til husdyra på Kystad også, fra Passop til yngste fole og største okse, en sann godhet fra begges sider. På Kystad likte han seg og han viste seg å være en like god bonde som han tidligere hadde vært i de stillinger han før hadde innehatt. Avholdt av sine sambygdinger og sin store vennekrets.

John Hangerås døde i 1943, 62 år gammel.

I dag er familien hedret med at John's kone Laura har fått en ny vei på Byåsen like nedenfor Kystad Gård oppkalt etter seg. Den har fått navnet Laura Hangerås vei.

Arne Håbjørg.

JULENØTTER 2003.

30 spørsmål fra 2. verdenskrig 1940 – 1945.

1. Hva var navnet på skipet som ble senket i Oslofjorden om morgenen 9. april 1940?

A. Tappenhorst.

B. Blücher.

C. Siegler.

2. Hvilket norsk fort avfyrt skuddene som førte til forliset?

A. Kristiansten.

B. Fredriksten.

C. Oskarsborg.

3. Som allierte bestemte britene seg for å gjenerobre Trondheim ved å landsette tropper i?

A. Namsos og Åndalsnes. B. Åndalsnes og Ørland.

C. Hitra og Namsos.

4. Steinkjer ble ved 2 dagers bombing i 1940 nesten utslettet. I hvilken måned skjedde det?

A. April.

B. Mai.

C. Juni.

5. Josef Terboven ble innsatt som "Rikskommisar" i Norge fra 24.4.1940, men han tok over etter

A. Bräuer.

B. Brögger.

C. Felder.

6. **Hva het generalen som var sjef for de norske styrkene ved Narvik i 1940?**
A. Per Erik Olsen B. Stein Winge.
C. Carl Gustav Fleischer.
7. **Fra hvilken norsk by reiste kongen og regjeringen med båt til England?**
A. Bergen. B. Ålesund. C. Tromsø.
8. **Hvem var Norges statsminister under krigen?**
A. Oscar Torp. B. Johan Nygaardsvold. C. Hallvard Lange.
9. **Dette nyoppførte kvinnefengselet ble tatt i bruk av tyskerne som fangeleir i 1941?**
A. Ullersmo. B. Bredtvedt. C. Grini.
10. **Denne mannen var konstituert statsråd for Politidepartementet i Norge under krigen?**
A. Trygve Lie. B. Jonas Lie. C. Jørgen Lie.
11. **3 hurtigruteskip ble i 1941 angrepet av allierte fly. To ble senket, det ene slapp unna. Hvilket?**
A. M/S Richard With. B. M/S Barøy. C. M/S Lofoten.
12. **8. september dette året gikk tyskerne til angrep i Barentsburg på Svalbard. Hvilket år?**
A. 1941. B. 1942. C. 1943.
13. **Fiskeværet Telavåg ble angrepet og på nær utslettet i mai 1942. På hvilken øy ligger Telavåg?**
A. Askøy. B. Sotra. C. Osterøy.
14. **Vidkun Quislings ”offisielle stilling” under krigen var?**
A. Statsminister. B. Generalpresident. C. Ministerpresident.

15. Måløyraidet i 1941 skjedde på dato?
A. 27. desember. B. 25. november. C. 11. november.
16. Kirken som brant ned 15. april 1940 etter et tysk angrep rettet mot kongen, ble erstattet av en ny kirke som ble innviet 8. desember 1957, men hvor?
A. Bodø. B. Steinkjer. C. Molde.
17. Tyskerne stengte Universitetet i Oslo, men hvilket år?
A. 1941. B. 1942. C. 1943.
18. Det ble sendt norsk radio fra London under krigen. Målt i minutter var sendetiden pr. døgn på det meste?
A. 45 minutter. B. 105 minutter. C. 180 minutter.
19. Hva ble mest benyttet som alternativt drivstoff til biler under krigen?
A. Fusel. B. Diesel. C. Knott.
20. Hvilken av disse flyplassene ble *IKKE* bygget av tyskerne?
A. Sola. B. Lista. C. Værnes.
21. Hva ble "navnet" på den største norske "illegale" etterretningsgruppen?
A. PS. B. XU. C. AB.
22. Henry Rinnan fikk sin dødsdom 20. september 1946, og som ble fullbyrdet på Kristiansten festning....
A. 1.2.1947. B. 30.12.1946. C. 1.5.1947.
23. Motstandsmannen, og "sjef" for Oslo-gjengen, Gunnar Sønsteby, hadde et "kallenavn".
A. Sjefen. B. Kjakan. C. Føreren.
24. Kompani Linges opphavsperson hadde fornavnet
A. Martin. B. Ragnar. C. Petter.

25. **President Roosevelts ord "look to Norway" ble uttalt under**
A. En radiotale på 17. mai. B. Overlevering av en ubåtjager.
C. Etter tungtvannssaksjonen.
26. **Under evakueringen av Finnmark ble bygningene brent av tyskerne. Men kirka ble berget i?**
A. Kirkenes. B. Honningsvåg. C. Hammerfest.
27. **8. mai 1945 ble frigjøringsdagen feiret, men hvilken dato vendte regjeringen hjem til Oslo?**
A. 14. mai. B. 20. mai. C. 31. mai.
28. **Hvilken av disse konsentrasjonsleirene lå IKKE i Tyskland?**
A. Buchenwald. B. Grossrosen. C. Theresienstadt.
29. **Hvilket land sto bak "De hvite bussene" som fraktet bl.a. norske fanger fra konsentrasjonsleirene?**
A. Danmark. B. Russland. C. Sverige.
30. **Krigen tok mange liv, men i hvilken "situasjon/definisjon" omkom flest?**
A. Handelsflåten. B. Motstandsbevegelsen og jøder.
C. Sivile tap.

Svar på **JULENØTTENE** må sendes/leveres innen **TIRSDAG 20. JANUAR 2004** til Ole A. By, Martin Haugens v 23, 7070 Bosberg.

Svarene markeres på bokstav A, B eller C hvis du sender original eller kopiert spørreside. Du kan også sende avskrift med svaralternativene.

Og til sist: Ved henvendelse på e-postadresse arn-b@online.no kan du få tilsendt **JULENØTTENE** til egen e-post, og også sende svarene på samme måte.

De 3 første uttrukne med (flest) riktige svar får hver sin bokpremie. Da gjenstår det å ønske alle god fornøyelse, tidtrøyte og

GOD JUL fra Ole.

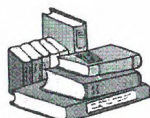
Fasit til JULENØTTER 2002.

RIKTIGE SVARALTERNATIVER

1.	A. Fredrik Skavlan.	16.	B. Alexander Fleming.
2.	A. En russisk soldat.	17.	C. Rød.
3.	B. 2286 meter.	18.	C. Italia.
4.	B. Fransk president.	19.	A. Inger Hagerup.
5.	C. Edderkopp.	20.	A. Brasilia.
6.	A. 1.	21.	B. 6.
7.	A. Ola.	22.	B. Beethoven.
8.	B. 8,5 kg.	23.	C. Rondane.
9.	B. 10.	24.	B. Nasaret.
10.	B. John le Carre.	25.	C. Ragnvald Mørejarl.
11.	A. Læren om hesten.	26.	C. Vinkler.
12.	C. ca 200.	27.	C. Notodden.
13.	C. Bizet.	28.	C. Jeanne d'Arc.
14.	A. Ble brent på bålet.	29.	A. Potetgrateng.
15.	C. Sarajevo.	30.	A. 5.

Av 21 besvarelser ble det trukket 3 vinnere som har fått hver sin bokpremie.

1. Oddny Klemetsaune.
2. Kåre Emil Hove.
3. Asbjørn og Mari Rye.

Gratulerer!

Husmanns- kontrakter

Vi har i tidligere årshæfter sitert noen husmannskontrakter, hvor det er litt forskjellige måter hvordan husmannen gjør opp for leie av plass- en på. Det kan være fast antall dager i året med arbeide på gården, et fast leiebeløp som avregnes mot arbeidsytelser på gården, eller en kombinasjon av disse.

En kontrakt sitert nedenfor, av sistnevnte type, og gjelder plassen "Sjulberget" under Skjøstad.

"Undertegnede Sivert Larsen Skjøstad gjør vitterligt: At jeg herved fæster til Lars Estensen Opland den plads under min Gaard Skjøstad som afdøde Ole Estensen have havt i Brug, og som hans Enke have frasagt sig imot at hendes huse sammesteds forblive staaende saalænge hun ønske det og ditsuden Jord at sette ? Tønde Potetes udi hvert Aar. For nævnte plads svare Lars Estensen aarlig til Gaardens Opsitt-

er 4—fire Spdr. Som ærlegges saaledes:

I Slaataanden presterer han forsvarlig Arbeide for 20 sh. daglig; og desuden I Skolaanden ligesaa for 18 sh. pr.Mæling, æfter den tid til Helgemes 10 sh. daglig, for den tid Kyndelmes 8 sh. daglig, for nævnte til til Vaaraanden 10 sh. daglig.

I Vaaraanden og ligeledes millem Aandene 12 sh. daglig; til Arbeidet foruden aandene gives Husmanden 3 dages Varsel.

Husmanden nyde fri Havning i Gaardens Udmark for de Creature som fødes paa Pladsen, og frit at tage Brænsel samesteds af Nædlue og Qvist, samt fornøden hendes fang til Jærdesgaarden om Pladsen.

Sommerveien jennom Pladsen benyttes af Gaardens Opsiter naar fornødiges".

Skjøstad den 8. April 1861.

Kontrakten er underskrevet av begge parter, samt av 2 vitterlighetsvitner.

Fram til 1875 var daler myntenheten i Norge.
Og fra 1816 ble myntene benevnt som speciedaler (spd.),
Ort, og Skilling (Sh): 1 Spd. = 5 ort eller 120 sh.

I 1875 fikk vi så kroner og øre.
1 Spd. tilsvarte 4 kroner,
1 ort = 80 øre, og
1 sh. ble da 3,33 øre.

I følge denne kontrakten ble da godtgjørelsen for slåttearbeid 66 øre pr dag.
Og i skuronna 60 øre pr. mæling åker slått med sjurru (sigd). Og for arbeide
utenom onnene var betalingen lavere.

Personene som er nevnt i denne kontrakten er følgende:

Gårdmann på Skjøstad Sivert Larsen Skjøstad født på Haugatrøen, og gift
med gårdenken Elen Christensd. f. på Mule.

Husmannen er Lars Estensen f. på Brendselgjerdet i 1812 gift 1840 med
Gjertrud Kristoffersd. fra Orkdal f. 1817.

De hadde 8 barn, hvorav 5 vokste opp.

Husene på plassen brant ned i 1880-årene og plassen ble nedlagt.

Ivar Rye

Skjelbreidalen i Byneset almenning

Også kaldt Dalasætra.

Gården eller rettere sagt plassen ved Skjelbreivatnet og i dal-føret med samme navn, ble først ryddet i året 1792 av en mann som het Ole Pedersen Solem.

Dette år søkte han fogden J. Berg om å få utvist et stykke ødemark i Byneset's kongelige almenning til oppdyrking. Han begrunnet søknaden med at han var "buslitt" (var forarmet og ikke hadde jord) og dette ble så innvilget ham under forutsetning av at han dyrket opp så meget jord at nybrottet med tiden kunne bli et skattebol. Dessuten at han bygde hus og satte forsvarlig gjerdet rundt garden, alt etter lover og anordninger som rydningsvesenet og de kongelige reskripter var bestemt.

Videre ble det bestemt at de første

årene skulle han få plassen avgiftsfri, inntil han fikk et lovformet bykselbrev og plassen ble skyldsatt.

Utvisningen av dette jordstykket fant sted den 29. september samme år av fire menn med lensmannen på Byneset i spissen og etter orientering av søkeren Ole Pedersen Solem.

Etter de oppgitte grensemål skulle plassen's jordareal utgjøre ca. 130 dekar. Samme høst gikk han i gang med å tømre seg en liten stue og våren etter tok han til med oppdyrkingen av jorden.

La oss se på hvordan den skriftlige avtale ble utformet i 1792:

Da Bonden Ole Pedersen Solem, som er boedslids, haver forlangt et Støkke øde Jord, kaldet Skjelbreidalen i Bynes Kongelige Almindig udvist til Oprydning og Bebyggelse;

saa er same ved Stedets Lensmand, på mine Vegne, med oppnevnte 4 Mænd, bleven udvist og opmaalet i Reqvirentens Overværelse, som selv anviste Jordstykket, hvilket, i den derover afholdte Forretning, den 1. ste i denne maaned, er beskrevet saaledes:

1. ste Strækning begynder fra Vandet, Skjelbredden, i Nord, tæt under og langs ved Grønlien til mit for en blaaagtig Steen, lit oppe i Grønlien, hvilken strækning udgjør 850 Alen

2. Derfra i Vester til et Grantræ med et X i, og 3 store Stene hos 500 Alen

3. I Sydvest, til en liden Fos i Fosbekken, omtrent i Midten af det Stæd, hvor Bekken rinder; hvilken Strækning i To Dele udgjøre 1250 Alen

4. I Sør, lige efter Fosbekken ned til Vandet, Skjelbredden 300 Alen

5. I Øst, lige ved Vandet, Skjelbredden, til det Stæd, hvor den første Strækning tog sin Begyndelse; sennesiste Strækning udgjør 600 Alen

Til sammen, som udgjør Pladsens hele Strækning i Omkreds 3500 Alen

Fornevnte Ole Pedersen Solem bevilges altsaa herved, at han

uhindret må oprydde, dyrke og bebygge dette opmaalte Jordstykke saaledes, at med Tiden kan blive et Skattebol, som han selv anseer det for, samt inden Aar og Dag, fra under tegnede Dato af, med forsvarlig Gjerde indhegne Pladsen paa alle Sider, ligesom han og i det øvrige holder sig Loven og de om Rydningsvæsenet udgangne kongelige Anordninger allerunderdanigst efterrettelig. Naar de bevilgede FrihedsAar ere forløbne, og Pladsen da bliver skyldsatt, skal et lovformelig Bygselbrev blive ham meddelt. I midlertid har han Aarlig med Lensmanden at bevise, hvor vidt med denne Rydning fortfares, og hva Vanskelighed derved maatte indtræffe.

*Tronhjem,
den 29. de September 1792.*

J. Berg.

Ole Pedersen som var født i 1749 bodde da i Skjelbreidalen sammen med sin familie som besto av hustruen Jertrud Fredriksdatter født i 1755 og tre døtre Ane født 1787, Malena født 1790 og Petternella født 1798. Petternella kom for øvrig til Byneset hvor hun ble gift med Ole Estensen Brendselgjerdet.

Foruten disse bodde det på plassen i 1801 en inderst (leieboer) ved navn Johan Iversen født 1758 og hans hustru Berit Paulsdatter født 1751 på Halsetaunet. Johan Iversen som var krøpling kom på sine eldre dager til Byneset hvor han døde på Løkken i 1848 og ble gravlagt på Byneset kirkegård.

I tiden omkring 1813 var Ole Pedersen blitt så utslitt og helseløs at han ikke klarte driften av gården lenger. Husene og det som ellers var på plassen ble solgt til Henrik Evensen fra Buvik

Han overtok plassen mot at han påtok seg å fø den tidligere eier for resten av livet.

Hvordan kunne en mann fra Buvik kjøpe plassen i Skjelbreidalen kan det vel være delte meninger om. En kunne vel tro at det kunne finnes habile kjøpere nærmere. Det er mulig det forelå et slektskapsforhold mellom kjøper og selger, men det er mest sannsynlig å anta at det var opplyst på kirkebakken ved Buvik kirke, som den gang var annekskirke til Byneset, at plassen var til salgs.

For øvrig ble det et rimelig kjøp i det Ole Pedersen allerede året etter avgikk ved døden og ble begravet på Byneset kirkegård, 65 år gammel.

Noe stort skattebol ble ikke Skjelbreidalen. Da den i 1822 endelig ble matrikkulert, ble skylden satt til 48 skilling som ved en senere revidering ble noe høyere. Det opplyses at plassen i 1824 før to kyr og fire sauer.

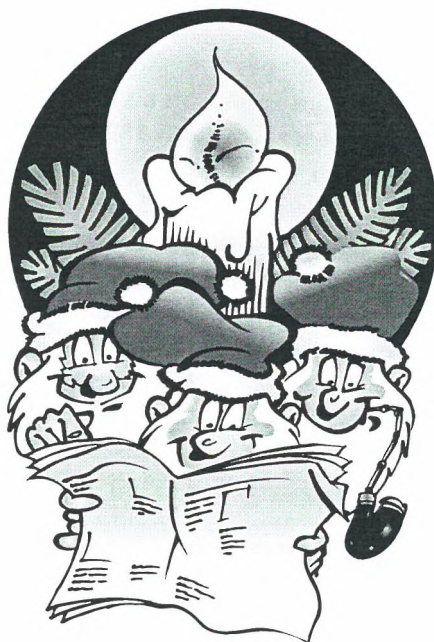
Det er neppe trolig at Henrik Evensen har bodd i Skjelbreidalen. Han eide og drev gården Langørgen i Buvik og hadde således ingen trang til å flytte. Plassen ble nok drevet som underbruk og sæter både av han og de senere eierne sønnen Even Henriksen og sønnesønnen Henrik Evensen. Etter disse eierne er det Henriksåsen har fått sitt navn.

I dag er det faktisk ingen minner igjen om plassen. Men hvis vi ser mot Grønli fra der bekken renner ut fra vatnet Skjelbreia finner vi plassen til venstre for Grønli. Den lå på en liten kolle nesten nede ved vatnet.

Et lite minne om slit i en forgangen tid, men også et minne om hvordan folk i eldre tid fant muligheter for sitt utkomme.

Arne Håbjørg.

Redaksjonen ønsker alle en hjertlig

GOD JUL

og et riktig

GODT NYTTÅR!

Julegavetips !

Kalender - 2004.

Historielagets tradisjonelle kalender med fine "historiske" bilder fra Byneset kommer selvfølgelig også denne gang.

Kalender for år 2004 - kr. 80,00

" Ord og uttrykk fra Byneset " Boken som kom i 1999 og har mere enn 3000 ord og uttrykk fra vårt "Bynesmål", hvorav en rekke er på vei til å forsvinne fra vårt dagligspråk

Boken koster kr. 150,00

" Gamle arbeidsformer i landbruket " Videokassett som viser torvtaking, høyonn og skuronn, samt den nye kassetten fra:

"Bynesdager og Utvandrerfestival 2000" og

"Fjordfiske" på samme kassett. Begge er blitt veldig godt mottatt, og vi har ikke hørt annet enn lovord. Ennå noen få eksemplarer igjen.

Kassett kr. 200,00

Ekstra eksemplarer av Historielagets årshefte kr. 40,00

Disse artiklene er utlagt for salg på **COOP MARKED på Rye** eller de kan kjøpes hos styremedlemmer i Historielaget.

Byneset Historielag
ønsker alle en riktig

God Jul

og

Godt nyttår 2004.

Byneset Historielag Sør-Trøndelag Norge - Microsoft Internet Explorer

Fi Rediger Vis Favoritter Verktøy Hjelp

Tilbake Frem Stopp Oppdater Startside Søk Favoritter Medier Logg E-post Skriv ut Rediger Diskusjon

Adresse <http://www.byneset.net/> Gå til Koblinger

Byneset Historielag
Byneset Historical Society
Sør-Trøndelag NORWAY

www.byneset.net

- Hovedside
- Nyheter Styrer
- Aktiviteter dagbok
- Utgivelser
- Dnsøyhagen
- Stevne 2000
- Byneset info/div.
- Lensmann og Prest
- Byneset Kirke
- Kontakte Oss

Velkommen til **Byneset Historielag** Sør-Trøndelag NORWAY

Byneset historielag
stiftet 17.10.1994

Historielagets logo er bumerket til Byneset Kirke fra ca. 1170. Kirken ble innviet før år 1180 og fikk navnet St. Michaels kirke på Stein.

Laget ble stiftet 17. oktober 1994, som et resultat av et prosjekt Miljø og Næringsutvikling, Byneset igangsatt av Landbrukskontoret i Trondheimsdistriktet.

Ett av delprosjektene var å "kartfeste gamle stier og ferdselsårer". Ut fra den lokale gruppen som arbeidet med dette så Byneset Historielag dagens lys. Det var stor oppslutning om laget fra første dag. Medlemstallet pr. 1. Januar 2001 er 271. Ønsker du å bestille noen av våre utgivelser klikk [her](#). Byneset Historielag var tidlig ute med egne hjemmesider på internett, fra høsten 1997.

mailto:igrostad@online.no?subject=Byneset Historielag, hjemmeside Internett

Besøk Byneset Historielag på Internett.

www.byneset.net

Har du internett, kan du gå inn på vår hjemmeside og få oppdaterte opplysninger om laget. Det kan være styresammensetning, lagets aktiviteter, kalendre og årshefter som du kan bla i med piltaster, samt generell informasjon om Byneset.

Trykk på flagget for å velge språk (push the banner). På venstre side nedover er innholdet spesifisert.

Ivar Grostad er redaktør for hjemmesiden, og han har lagt ned mye arbeide med innhold og bilder, og forsøker å holde denne så oppdatert som mulig.

Velkommen til å besøke vår hjemmeside.